

Ανάλυση των πρώτων στο p -τάξεως κυκλοτομικό σώμα $\mathbb{Q}(\zeta_p)$, $p \geq 2$ πρώτος

Νικόλαος Δ. Κατσιπής *

4 Δεκεμβρίου 2006

Το άρθρο αυτό αποτελεί το περιεχόμενο εργασίας, που παρουσιάστηκε στα πλαίσια του μεταπτυχιακού μαθήματος : *Αλγεβρική Θεωρία Αριθμών* .

1 Εύρεση ακέραιας βάσης και υπολογισμός της διακρίνουσας του σώματος $\mathbb{Q}(\zeta_p)$

Θεωρούμε το κυκλοτομικό σώμα $\mathbb{Q}(\zeta)$, όπου ζ είναι αρχική ρίζα της μονάδας τάξεως p , (p περιττός πρώτος). Συμβολίζουμε με \mathbb{A} τους αλγεβρικούς ακέραιους του $\mathbb{Q}(\zeta)$. Παρατηρούμε ότι ο ζ είναι ρίζα του : $g(t) = t^{p-1} + \dots + t + 1$, το οποίο είναι ανάγωγο πολυώνυμο του $\mathbb{Q}[t]$. Αυτό διότι :

$g(t) = t^p - 1 / t - 1$, οπότε $g(t+1) = (t+1)^p - 1 / t = (t^p + \sum_{i=1}^{p-1} \binom{p}{i} \cdot t^{p-i} + 1 - 1) / t = t^{p-1} + \sum_{i=1}^{p-1} \binom{p}{i} \cdot t^{p-i-1}$ είναι πολυώνυμο *Eisenstein* ως προς p , άρα είναι ανάγωγο πάνω από το \mathbb{Q} ¹. Συνεπώς και το $g(t)$ είναι ανάγωγο πολυώνυμο πάνω από το \mathbb{Q} .

Ειδικότερα συμπεραίνουμε ότι τα $1, \zeta, \dots, \zeta^{p-2}$ αποτελούν μια βάση της επέκτασης $\mathbb{Q}(\zeta)/\mathbb{Q}$.

Οι ρίζες του $g(t)$ είναι οι ζ^i , $1 \leq i \leq p-1$, άρα² :

$$\text{Tr}(\zeta^i) = (-\text{συντελεστής του } x^{p-1}) = -1, \quad i = 1 \dots p-1. \quad (1)$$

Επίσης, το ελάχιστο πολυώνυμο του $1-\zeta$ είναι το $g(-t+1) = ((-t+1)^p - 1)/(-t)$, το οποίο έχει σταθερό όρο p . Άρα³:

$$N(1 - \zeta) = p.$$

*Τμήμα Μαθηματικών, Πανεπιστήμιο Κρήτης

¹πρβλ. σχόλια 3.1 , 3.2

²Το χαρακτηριστικό εδώ πολυώνυμο συμπίπτει με το ελάχιστο αφού $\text{deg}g(t) = [\mathbb{Q}(\zeta) : \mathbb{Q}] = p-1$.

³ $N(1 - \zeta) = (-1)^{p-1} \cdot p$

Για κάθε $\alpha \in \mathbb{A}$, συμβολίζουμε με α_i την εικόνα του α μέσω του αυτομορφισμού :

$$\zeta \rightarrow \zeta^i, \quad i = 1 \dots p-1, \quad \alpha_1 = \alpha.$$

Άρα οι συζυγείς του $\alpha \cdot (1-\zeta)$ είναι οι $\alpha_i \cdot (1-\zeta^i)$, $i = 1 \dots p-1$ και συνεπώς :

$$\text{Tr}(\alpha(1-\zeta)) = \sum_{i=1}^{p-1} \alpha_i(1-\zeta^i) = \beta(1-\zeta), \quad \beta \in A.$$

Τότε :

$$N(\text{Tr}(\alpha(1-\zeta))) = N(\beta) \cdot N(1-\zeta) = N(\beta) \cdot p.$$

Όμως $N(\text{Tr}(\alpha(1-\zeta))) = [\text{Tr}(\alpha(1-\zeta))]^{p-1}$, διότι το $\text{Tr}(\alpha(1-\zeta)) \in \mathbb{Q}$ ⁴. Επίσης $N(\beta) \in \mathbb{Z}$ διότι $\beta \in \mathbb{A}$. Άρα έχουμε ότι :

$$p \mid \text{Tr}(\alpha(1-\zeta)), \quad \text{για κάθε } \alpha \in \mathbb{A}. \quad (2)$$

Τώρα είμαστε σε θέση να υπολογίσουμε την ακέραια βάση του $\mathbb{Q}(z)$.

Έστω χ ο δείκτης του ζ ⁵. Τότε για κάθε $\alpha \in \mathbb{A}$:

$\chi \cdot \alpha = a_0 + a_1\zeta + \dots + a_{p-2}\zeta^{p-2}$, όπου $a_0, a_1, \dots, a_{p-2} \in \mathbb{Z}$. Τότε :

$$\begin{aligned} \text{Tr}(\alpha(1-\zeta)) &= \\ &= 1/k \cdot \text{Tr}[a_0(1-\zeta) + a_1(\zeta - \zeta^2) + \dots + a_{p-2}(\zeta^{p-2} - \zeta^{p-1})] = \\ &= 1/k \cdot [a_0(\text{Tr}(1) - \text{Tr}(\zeta)) + a_1(\text{Tr}(\zeta) - \text{Tr}(\zeta^2)) + \dots + a_{p-2}(\text{Tr}(\zeta^{p-2}) - \text{Tr}(\zeta^{p-1}))] = \\ &= 1/k [a_0((p-1) - (-1)) + a_1(-1 - (-1)) + \dots + a_{p-2}(-1 - (-1))] = \\ &= \frac{p \cdot a_0}{k}. \end{aligned}$$

Λόγω της (2) έχουμε ότι :

$$\frac{p \cdot a_0}{k} \in p\mathbb{Z}.$$

⁴Ισχύει ότι αν $\alpha \in \mathbb{Q}$ τότε $\text{Tr}_{L/K}(\alpha) = \alpha^{[L:K]}$

⁵ $[\mathbb{A} : \mathbb{Z}[\zeta]] = \kappa = i_\zeta$

Άρα

$$k|a_0.$$

Στη συνέχεια ο $\alpha - \frac{a_0}{k}$ είναι αλγεβρικός ακέραιος, άρα και ο :

$$\begin{aligned} \zeta^{p-1} \cdot \left(\alpha - \frac{a_0}{k}\right) &= \zeta^{-1} \cdot \left(\alpha - \frac{a_0}{k}\right) = \\ &= \frac{a_1 + a_2\zeta + \dots + a_{p-2}\zeta^{p-3}}{k} := \alpha'. \end{aligned}$$

Αν εργαστούμε όπως πριν με τον α , δηλαδή πολλαπλασιάζοντας τον α' επί $(1 - \zeta)$ κ.τ.λ βρίσκουμε ότι $k|a_1$ και επαναλαμβάνουμε την ίδια διαδικασία εως ότου αποδείξουμε ότι $k|a_i$ για κάθε $i = 0, 1, \dots, p-2$.

Συνεπώς, κάθε $\alpha \in \mathbb{A}$ είναι της μορφής :

$$b_0 + b_1\zeta + \dots + b_{p-2}\zeta^{p-2}, \quad b_i \in \mathbb{Z},$$

το οποίο αποδεικνύει ότι μια ακέραια βάση είναι η $1, \zeta, \dots, \zeta^{p-2}$.

Επίσης μια άλλη ακέραια βάση είναι η $\zeta, \dots, \zeta^{p-2}, \zeta^{p-1}$,⁶ της οποίας είναι πιο εύκολο να υπολογίσουμε την διακρίνουσα :

$$\begin{aligned} D(\zeta, \dots, \zeta^{p-2}, \zeta^{p-1}) &= \det(\text{Tr}(\zeta^{i+j}))_{1 \leq i, j \leq p-1} = \\ &= \begin{pmatrix} -1 & -1 & \dots & -1 & p-1 \\ -1 & -1 & \dots & p-1 & -1 \\ \vdots & & \dots & & \vdots \\ p-1 & -1 & \dots & -1 & -1 \end{pmatrix} =^7 \\ &= \begin{pmatrix} -1 & -1 & \dots & -1 & p-1 \\ 0 & 0 & \dots & p & -p \\ \vdots & & \dots & & \vdots \\ p & 0 & \dots & 0 & -p \end{pmatrix} =^8 \\ &= \begin{pmatrix} -1 & -1 & \dots & -1 & 1 \\ 0 & 0 & \dots & p & 0 \\ \vdots & & \dots & & \vdots \\ p & 0 & \dots & 0 & 0 \end{pmatrix} = \\ &= (-1)^{\frac{p-1}{2}} \cdot p^{p-2}. \end{aligned}$$

⁶πρβλ. σχόλια 3.3

⁷αφαιρώντας την πρώτη γραμμή από όλες τις υπόλοιπες

⁸προσθέτωντας στην τελευταία στήλη το άθροισμα όλων των προηγούμενων

Αποδείξαμε λοιπόν το εξής:

Θεώρημα 1.1: Αν ζ είναι αρχική ρίζα του 1 τάξεως p , όπου p περιττός πρώτος, τότε στο $\mathbb{Q}(\zeta)$ (που λέγεται p -τάξεως κυκλοτομικό σώμα) μία ακέραια βάση είναι η $1, \zeta, \dots, \zeta^{p-2}$ και η διακρίνουσα είναι $(-1)^{\frac{p-1}{2}} \cdot p^{p-2}$.

2 Ανάλυση των Πρώτων στο p -Τάξεως Κυκλοτομικό Σώμα ($p > 2$)

Έστω ζ η αρχική p -τάξεως ρίζα της μονάδας, $\mathbb{K} = \mathbb{Q}(\zeta)$ και \mathbb{A} ο δακτύλιος των ακεραίων του σώματος \mathbb{K} .

Μια ακέραια βάση του \mathbb{K} είναι η $1, \zeta, \dots, \zeta^{p-2}$. Θέτοντας $\lambda = \zeta - 1$ είναι εύκολο να δούμε ότι και η $1, \lambda, \dots, \lambda^{p-2}$ είναι ακέραια βάση του \mathbb{K} ⁹. Προφανώς $\mathbb{K} = \mathbb{Q}(\lambda)$ και αφού το ελάχιστο πολυώνυμο του ζ είναι το $\frac{t^p-1}{t-1}$, το ελάχιστο πολυώνυμο του λ είναι $\frac{(t+1)^p-1}{t}$, δηλαδή είναι ένα πολυώνυμο του *Eisenstein* ως προς τον πρώτο p . Σχετικά έχουμε το εξής γενικό λήμμα.

Λήμμα 2.1: Έστω το αριθμητικό σώμα $\mathbb{Q}(\vartheta)$ βαθμού n και το ϑ είναι ρίζα ενός πολυωνύμου του *Eisenstein* ως προς τον πρώτο p . Τότε η κανονική ανάλυση του p σε πρώτα ιδεώδη του $\mathbb{Q}(\vartheta)$ είναι της μορφής :

$$(p) = \wp^n, \quad N(\wp) = p.$$

Απόδειξη: Πρβλ. σχόλια 3.6.

Συνεπώς λόγω του λήμματος 2.1, θα είναι :

$$(p) = \wp^{p-1}, \quad N(\wp) = p. \tag{3}$$

Επίσης : $N((\lambda)) = |N(\lambda)| = p$.

Άρα το κύριο ιδεώδες (λ) είναι πρώτο και διαιρεί το p ¹⁰.

Λόγω της (3) ο p έχει μόνο ένα πρώτο διαιρέτη τον \wp , οπότε $\wp = (\lambda)$. Άρα :

$$(p) = (\lambda)^{p-1}, \quad N((\lambda)) = p, \quad \text{όπου } \lambda = \zeta - 1.$$

⁹πρβλ. σχόλια 3.4

¹⁰πρβλ. σχόλια 3.5

Ας δούμε τώρα την ανάλυση των πρώτων $p' \neq p$.

Λήμμα 2.2: Αν \wp' είναι ένα πρώτο ιδεώδες που διαιρεί τον ρητό πρώτο $p' \neq p$, τότε $N(\wp') \equiv 1 \pmod{p}$.

Απόδειξη: Για το τυχόν $\alpha \in \mathbb{A}$ έστω $\hat{\alpha} = \alpha + \wp' \in \mathbb{A}/\wp'$.

Εξ ορισμού είναι : $N(\wp') = \text{Card}(\mathbb{A}/\wp')$.

Παρατηρούμε ότι οι κλάσεις : $\hat{1}, \hat{\zeta}, \dots, \hat{\zeta}^{p-1}$ είναι διαφορετικές.

Αυτό διότι, αν $\hat{\zeta}^i = \hat{\zeta}^j$, $0 \leq i < j \leq p-1$, τότε $\zeta^i - \zeta^j \in \wp'$, δηλαδή $(\zeta^i - \zeta^j) \subseteq \wp'$. Δηλαδή, $\wp' | (\zeta^i - \zeta^j) = (\zeta^i)(1 - \zeta^{j-i})$. Τότε :

$$N(\wp') | N(\zeta^i) \cdot N(1 - \zeta^{j-i}) = N(1 - \zeta^{j-i})$$

Όμως, το ελάχιστο πολυώνυμο του ζ^{j-i} είναι το $g(t) = t^{p-1} + \dots + t + 1$, οπότε το ελάχιστο του $1 - \zeta^{j-i}$ είναι το $g(t+1)$, με σταθερό όρο p . Έτσι, $N(1 - \zeta^{j-i}) = p$ και τότε αποκλείεται η σχέση $N(\wp') | N(1 - \zeta^{j-i})$, αφού $N(\wp') = \text{δύναμη του } p'$.

Έτσι οι κλάσεις $\hat{1}, \hat{\zeta}, \dots, \hat{\zeta}^{p-1}$ αποτελούν υποομάδα τάξης p της πολλαπλασιαστικής ομάδας των μη μηδενικών κλάσεων του \mathbb{A}/\wp' η οποία έχει τάξη $N(\wp') - 1$.

Έπεται λοιπόν ότι $p | N(\wp') - 1$.

Θεώρημα 2.3: Στο κυκλοτομικό σώμα τάξεως $p > 2$, οι ρητοί πρώτοι αναλύονται ως εξής (ζ αρχική ρίζα τάξεως p) :

(i) $(p) = (\zeta - 1)^{p-1}$, $(\zeta - 1)$ πρώτο ιδεώδες βαθμού 1.

(ii) Αν $p' \neq p$ και f είναι η τάξη του $p' \pmod{p}$ (= ο ελάχιστος εκθέτης m τέτοιος ώστε $p'^m \equiv 1 \pmod{p}$) ως γνωστόν, $f | p-1$, τότε :

$$(p') = \wp'_1 \cdot \dots \cdot \wp'_g, \quad g = \frac{p-1}{f},$$

όπου καθένα από τα διαφορετικά πρώτα ιδεώδη \wp'_1, \dots, \wp'_g είναι βαθμού f .

Απόδειξη:

(i) Έχει ήδη αποδειχτεί.

(ii) Έστω \wp' πρώτο ιδεώδες που διαιρεί το p' . Θα δείξουμε ότι ο βαθμός του \wp' είναι f .

Έστω ότι ο βαθμός του \wp' είναι s . Επειδή $p'^s = N(\wp') \equiv 1 \pmod{p}$ ¹¹,

¹¹ Λόγω του λήμματος 2.2

πρέπει, εξ ορισμού του f , να είναι $s \geq f$.

Θα δείξουμε τώρα ότι $s \leq f$.

Έστω $\alpha \in \mathbb{A}$. Ας γράψουμε τον α ως εξής :

$$\alpha = \sum_{i=1}^{p-2} a_i \zeta^i, \quad a_i \in \mathbb{Z}, \quad i = 0, \dots, p-2. \quad (4)$$

Επίσης ισχύουν οι σχέσεις :

- $\zeta^{p^f} = \zeta$, διότι $p^f \equiv 1 \pmod{p}$.
- $(\beta + \gamma)^{p^f} \equiv \beta^{p^f} + \gamma^{p^f} \pmod{p'}$ για όλα τα $\beta, \gamma \in \mathbb{A}$ ¹².
- $a^{p^f} \equiv a \pmod{p'} \quad \forall a \in \mathbb{Z}$ ¹³.

Οπότε, υψώνοντας την (4) στην δύναμη p^f και χρησιμοποιώντας τις παραπάνω σχέσεις έχουμε ότι :

$$\alpha^{p^f} \equiv \alpha \pmod{p'},$$

δηλαδή :

$$(\alpha^{p^f} - \alpha) \subseteq (p') \subseteq \wp'.$$

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι κάθε $\hat{\alpha} \in \mathbb{A}/\wp'$ είναι ρίζα του πολυωνύμου $t^{p^f} - t \in \mathbb{A}/\wp'[t]$.

Όμως σε οποιοδήποτε σώμα, το πλήθος των ριζών ενός πολυωνύμου είναι το πολύ ίσο με τον βαθμό του. Άρα :

$$\text{Card}(\mathbb{A}/\wp') \leq p^f,$$

δηλαδή,

$$p^{fs} \leq p^f,$$

δηλαδή,

$$s \leq f.$$

Δείξαμε δηλαδή ότι ο τυχών πρώτος διαιρέτης \wp' του p' έχει βαθμό f .

Επιπλέον αφού $p' \neq p$ έχουμε ότι :

$$p' \nmid (\delta \text{ιακρίνουσα του } \mathbb{Q}(\zeta_p)) = (-1)^{\frac{p-1}{2}} \cdot p^{p-2}.$$

¹² Απο την ανάπτυξη του διωνύμου του Νεύτωνα : $(\beta + \gamma)^{p^f} = \sum_{i=0}^{p^f} \binom{p^f}{i} \beta^i \cdot \gamma^{p^f-i}$

¹³ Μικρό Θεώρημα Fermat

Άρα ο p' δεν διακλαδώνεται ¹⁴.

Οπότε το πλήθος των πρώτων διαιρετών \wp' του p' είναι $\frac{p-1}{f}$ ¹⁵.

3 Σχόλια

(3.1) Ορισμός : Ένα πολυώνυμο $t^n + a_{n-1}t^{n-1} + \dots + a_1t + a_0 \in \mathbb{Z}[t]$ λέγεται πολυώνυμο *Eisenstein* ως προς τον πρώτο $p \in \mathbb{Z}$ αν $p|a_i$, $i = 0, 1, \dots, n-1$ και $p^2 \nmid a_0$.

(3.2) Το $p|\binom{p}{i}$, $\forall i \in \{1, \dots, p-1\}$, διότι :

$$\text{αν } x = \binom{p}{i} = \frac{p!}{(p-i)! \cdot i!},$$

δηλαδή

$$p \cdot (p-1)! = x \cdot (p-i)! \cdot i!.$$

Όμως

$$p|x \cdot (p-i)! \cdot i!$$

$$\text{μκδ}(p, (p-i)! \cdot i!) = 1.$$

Άρα

$$p|x.$$

(3.3) Αν η $\{1, \zeta, \dots, \zeta^{p-2}\}$ είναι ακέραια βάση του $\mathbb{Q}(\zeta_p)$ τότε και η $\{\zeta, \dots, \zeta^{p-1}\}$ είναι ακέραια βάση. Αυτό διότι :

Ο πίνακας μετάβασης από την βάση $\{1, \zeta, \dots, \zeta^{p-2}\}$ στην $\{\zeta, \dots, \zeta^{p-1}\}$ είναι ο

$$A = \begin{pmatrix} -1 & -1 & \dots & -1 & -1 \\ 1 & 0 & \dots & 0 & 0 \\ 0 & 1 & \dots & 0 & 0 \\ \vdots & & \dots & & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & 1 & 0 \end{pmatrix} \in \mathbb{Z}^{(p-1), (p-1)},$$

¹⁴Ισχύει το εξής θεώρημα : Ο πρώτος p διακλαδώνεται στο $\mathbb{K} \Leftrightarrow$ διαιρεί την διακρίνουσα του \mathbb{K}

¹⁵Λόγω του Θεωρήματος : Αν $(p') = \wp_1^{e_1} \cdot \dots \cdot \wp_m^{e_m}$, τότε $e_1 f_1 + \dots + e_m f_m = n$, όπου $n = [\mathbb{K} : \mathbb{Q}]$ και f_i ο βαθμός του \wp_i

αφού,

$$\begin{aligned}
 \cdot 1 &= -\zeta - \zeta^2 - \dots - \zeta^{p-1}. \\
 \cdot \zeta &= 1 \cdot \zeta + 0 \cdot \zeta^2 + \dots + 0 \cdot \zeta^{p-1}. \\
 \cdot \zeta^2 &= 0 \cdot \zeta + 1 \cdot \zeta^2 + \dots + 0 \cdot \zeta^{p-1} \\
 &\vdots \\
 \cdot \zeta^{p-2} &= 0 \cdot \zeta + 0 \cdot \zeta^2 + \dots + 1 \cdot \zeta^{p-2} + 0 \cdot \zeta^{p-1}
 \end{aligned}$$

Έχουμε ότι $|\det(A)| = 1$.

Άρα η $\{\zeta, \dots, \zeta^{p-1}\}$ είναι ακέραια βάση.

- (3.4) Αν η $\{1, \zeta, \dots, \zeta^{p-2}\}$ είναι ακέραια βάση του $\mathbb{Q}(\zeta_p)$, θέτοντας $\lambda = \zeta - 1$ έχουμε ότι και η $\{1, \lambda, \dots, \lambda^{p-2}\}$ είναι ακέραια βάση. Αυτό διότι :
 Ο πίνακας μετάβασης από την βάση $\{1, \lambda, \dots, \lambda^{p-2}\}$ στην $\{1, \zeta, \dots, \zeta^{p-2}\}$ είναι ο

$$\begin{pmatrix}
 1 & 0 & 0 & \dots & 0 & 0 \\
 1 & -1 & 0 & \dots & 0 & 0 \\
 1 & -2 & 1 & \dots & 0 & 0 \\
 \vdots & & & \dots & & \vdots \\
 1 & -\binom{p-2}{1} & \binom{p-2}{2} & \dots & \dots & -1
 \end{pmatrix}$$

αφού,

$$\begin{aligned}
 \cdot 1 &= 1 \cdot 1 + 0 \cdot \zeta + \dots + 0 \cdot \zeta^{p-2}. \\
 \cdot \lambda &= 1 \cdot 1 - 1 \cdot \zeta + 0 \cdot \zeta^2 \dots + 0 \cdot \zeta^{p-2}. \\
 &\vdots \\
 \cdot \lambda^{p-2} &= 1 \cdot 1 - \binom{p-2}{1} \cdot \zeta + -\binom{p-2}{2} \zeta^2 + \dots - 1 \cdot \zeta^{p-2}
 \end{aligned}$$

Έχουμε ότι $|\det(A)| = 1$.

Άρα η $\{1, \lambda, \dots, \lambda^{p-2}\}$ είναι ακέραια βάση.

Επίσης μια άλλη προσέγγιση του (3.4) είναι η εξής :

Σε αυτή την περίπτωση μπορούμε να αποφύγουμε τα παραπάνω και να δείξουμε με πιο φυσικό τρόπο ότι η $\{\zeta, \dots, \zeta^{p-1}\}$ είναι ακέραια βάση.

Αφού τα $1, \zeta, \dots, \zeta^{p-2}$ είναι ακέραια βάση, ο τυχών $\alpha \in \mathbb{A}$ είναι της μορφής $a_0 + a_1 \cdot \zeta + \dots + a_{p-2} \cdot \zeta^{p-2}$, όπου $a_0, \dots, a_{p-2} \in \mathbb{Z}$. Αλλά τότε

$$\begin{aligned} \alpha &= a_0 + a_1 \cdot (1 + \lambda) + a_2 \cdot (1 + \lambda)^2 + \dots + a_{p-2} \cdot (1 + \lambda)^{p-2} = \\ &= b_0 + b_1 \cdot \lambda + \dots + b_{p-2} \cdot \lambda^{p-2}, \text{ για κατάλληλους } b_0, \dots, b_{p-2} \in \mathbb{Z}. \end{aligned}$$

(3.5) Έχουμε $N((\lambda)) = |N(\lambda)| = p$. Το $p \in (\lambda)$ διότι :

$$p = N((\lambda)) = |\mathbb{A}/(\lambda)|.$$

Άρα :

$$p \cdot (x + (\lambda)) = 0 + (\lambda) \text{ , } \forall x \in \mathbb{A}.$$

Οπότε :

$$p \cdot x \in (\lambda) \text{ , } \forall x \in \mathbb{A}.$$

Για $x = 1$ έχουμε ότι :

$$p = N((\lambda)) \in (\lambda).$$

Άρα $(p) \subseteq (\lambda)$, δηλαδή $(\lambda)|(p)$.

(3.6) Απόδειξη Λήμματος 2.1 :

Έστω $t^n + a_{n-1}t^{n-1} + \dots + a_1t + a_0 \in \mathbb{Z}[t]$ το πολυώνυμο *Eisenstein* ως προς τον πρώτο p , του οποίου ρίζα είναι το ϑ . Τότε

$$\vartheta^n + a_{n-1}\vartheta^{n-1} + \dots + a_1\vartheta + a_0 = 0 \quad (5)$$

Έστω

$$(p) = \prod_{i=1}^m \wp_i^{e_i},$$

η κανονική ανάλυση του p σε πρώτα ιδεώδη του \mathbb{K} και f_i ο βαθμός του \wp_i . Τότε γνωρίζουμε ότι :

$$\sum_{i=1}^m e_i \cdot f_i = n \quad (6)$$

Η σχέση

$$a_j \equiv 0 \pmod{p} \text{ , } j = 0, \dots, n-1$$

συνεπάγεται την σχέση

$$a_j \equiv 0 \pmod{\wp_i} \text{ , } j = 0, \dots, n-1 \text{ , } i = 1, \dots, m.$$

Άρα :

$$\vartheta \equiv 0 \pmod{\wp_i}, \quad i = 1, \dots, m.$$

Επίσης

$$\nu_{\wp_i}(a_0) = e_i, \quad i = 1, \dots, m,$$

αφού $p|a_0$ αλλά $p^2 \nmid a_0$.

Τώρα λόγω της (6) έχουμε ότι $e_1 \leq n$. Αν $e_1 = n$ έχουμε τελειώσει.

Έστω λοιπόν ότι $e_1 < n$, δηλαδή $e_1 + 1 \leq n$. Τότε στην (5) κάθε όρος $a_{n-k}\vartheta^{n-k}$, $k = 1, \dots, n-1$, διαιρείται από το $\wp_1^{e_1+1}$ ¹⁶.

Επίσης το ϑ^n διαιρείται από το \wp_1^n , άρα διαιρείται από το $\wp_1^{e_1+1}$.

Συνεπώς :

$$a_0 = -a_1\vartheta - \dots - a_{n-1}\vartheta^{n-1} - \vartheta^n \equiv 0 \pmod{\wp_i^{e_i+1}},$$

το οποίο όμως είναι άτοπο αφού $\nu_{\wp_1}(a_0) = e_1$.

Αναφορές

- [1] Νικόλαος Τζανάκης, Σημειώσεις Αλγεβρικής Θεωρίας Αριθμών.

¹⁶αφού $\wp_i^{e_i} | (p)$ και $\wp_i | \vartheta$